

KRATKA DNEVNA ZGODBA

VERAMOV SILA:

POVABLJEN

Prijatelj Nabergoj mi komaj pokima, kadar ga spotoma pozdravim. Kaj je neki vzrok temu? porečete vi, ki veste, da skušam biti po svojih močeh vsakdar in nasproti vsakomur postrežljiv in udvorljiv. Stvar je taka, da se na Silvestrovo nisem odzval njegovemu vabilu na večerjo. Spočetka sem o gubno odgovarjal, da ne bosta zakonca Nabergojeva preveč tiščala in silila vame, zadnji dan sem pa nenadoma odločno odpovedal. Kaj si hočete? Bolj ko človek v leta leze, bolj se otrsisa prisiljenih okoliščin, oficijelne obleke, nakičenih public, obkrajem, vseh okovov in ne ljubih spor. Poslednji poziv, ki sem ga sprejel na družinsko pojedino, me je še potrdil v tej smeri. Če mi privoščite nekoliko časkov posluha, vam razložim, kako se je zadeva odmotala.

— E, še hujske, kakor če bi bil okraden! Premislil, duša krščanska: Mumuna je nečam prešla. Od sinoči je nihče domačih že ni videl. Iščem jo, kar sem se vrnil iz urada. Tako sem pozabil obvestiti Mileno, da si ti nočaj naš gost. Zatrudno jo je kak prešustnik zapeljal, namreč Mumuno. Čul sem že, da nekateri nebodljivih treba lovijo nedolžne mucke in jih uživajo. Ko bi bila tudi naša zadelala takšna nezgoda? Uboga Mumuna! Povsod je iztikal, povpraševal, vse preobrnil, vse obredel, pa zaman. Oh, kako rada je hrustala telečja pljučka!

— Molči, prijatelj, ne govori tako! — Koga, se ti mar gnusi, se ti gabi? — Ne, ne, ampak slina se mi cede. Veš, lačen sem. — Potrpi še minuto, precej bo vse nared. Oh, saj ne vem, kje se me glava drži. V splošni zmedini in zmešnjavi smo pozabili natipiti. — Slišal sem, kako je zunaj naročal kuharici, kam naj pohti, da bi kaj iztaknila za naše stradane "notranje ministre". Sedaj vam je opletala po zasebnih hišah, obletala celo vrsto tovaršiške, slednjice pa vendar obredla kos domačega zajca. Ko je bil blagodušni prigrizek na miži, me je žalost obsla: kaj bo ta borna malenkost za pet oseb? A modri škorec si zna vselej pomagati. Šinila mi je stvarna misel v nozgo.

— Ah, ti si! — jekne v naslednjem trenutku, — nikar na zameri. Sila, pri nas smo danes vsi iz sebe. Ah, če bi ti vedel: drama se vrši v našem domu. Bog nas je potipal z debelim prstom.

— I, kaj pa je? Saj menda nisi bil okraden? Zdravi ste pa tudi vsi menda.

OTOK 933 BLAŽENIH

Ne gre za resničen otok, temveč za najstarejšo in najmanjšo državo na svetu, sredi večnega mesta v sruči Italije. Ta državnica ali otok blaženih šteje samo 933 državljanov, ki žive po posebnih zakonih in se neposredno podrejeni rimskemu papežu, poglavarju nad 480,000,000 vernikov broječe katoliške cerkve. Vatikanska država ima svoj denar, svoje poštne znamke in posebno potni liste, s katerimi lahko vatikanski državljan vsak čas prestopi mejo svoje države. Poleg tega imajo vatikanski državljan pravilno nizke cene, veliko prodajalnic življenjskih potrebščin, takozvano annono, zalceno tako bogato, kakor nobna druga trgovina na svetu. Tu se dobivajo samo življenske potrebščine najboljšee kakovosti po cenah ki so v primeri s cenami nekaj metrov oddaljenega Rima smešno nizke. Zelo poceni je v vatikanski državi kava, sladkor, vino, tobak in likerji, kajti na meji ne pobirajo nobene carine, niti uvoznine. Gotovo bi se tu kmalu razvilo ljupo tihotapstvo, da niso določene najstrožje kazni za tihotapec. Vzorna pokarna in mlekarja, ki dobavlja svoje znamenite izdelke tudi papežu samemu, preskrbuje vse prebivalstvo vatikanske državnice.

Ta trgovina proda na dan pol tone mesa in rib, dobro tono sočivja in krompirja, nekaj sto jajc, par tucatov kokoši ter velike količine kruha, masla in makaronov. Da se prepreči tihotapstvo življenskih potrebščin iz vatikanske države v Italijo, ima vsak odjemalec papeškega konzuma knjižico, v kateri je zabeležen največji konzum vsega blaga za vsako družino ali osebo. In ker so skoraj vsi prebivalci državni uslužbenci, jim vsakega prvega v mesecu odtegnejo od plače toliko, kolikor so vzeli v konzumu blaga. Rimljani imenujejo državljane papeževe države "vatikanski otroci". Svojih sol vatikanska država nima, otroci morajo hoditi v italijanske šole, kjer uživajo brezplačen ponk kakor italijanski otroci, samo s to razliko, da se jim ni treba udeleževati sicer obvezne telovadbe, in da jim je dovoljeno praznovati nekatere praznike, ki jih italijanske šole ne praznujejo.

Marsikdo v Rimu ve, da žive vatikanski otroci v modernih in zdravih stanovanjih, da imajo njihovi očetje zelo lepe dohodka in da se jim sploh ni treba bati brezposelnosti, gladi in mraza. Zato ni čuda, da italijanski državljan zavidajo vatiškanskim državljanom njihove brezskrbno življenje. Zavist je tem bolj razumljiva in utemeljena, ker vatikanski državljan davkov sploh ne plačujejo.

ZAROČENCA

MILANSKA ZGODBA 17. STOLETJA Spisal: ALESSANDRO MANZONI

Toda skoro bi rekli, da se je kuga obvezala, da popravi ona vse njegove nerodnosti. Spravila je bila namreč na oni svet gospodarja neke druge predilnice, skoro pred vrati Bergama in dedič, razuzdan mladenič, ki ni mogel najti v vsej tej zgradbi prav nič zabavnega, je sklenil ter nestrпно koprnel, da vse proda, tudi za polovično ceno; noveci pa bi se mu bili morali brž odšteti na mizo, da bi jih lahko takoj porabil za neplodonosne užitke. Ko je prišla stvar Bortolu na uho, je brž pohitel tja ter se pogodil; boljših pogojev si ne bi bil mogel želeiti, le zahteva takojšnjega plačila je kvarila vse, kajti noveci, ki jih je bil prihranil z dolgim, počasnim varčevanjem, niti od daleč niso dosegali potrebne vsote. Obljubil je prijatelju takole napol, se naglo vrnil, sporočil zadevo bratranecu ter mu predlagal, da bi založila v to vsak polovico. Tako krasen predlog je brž presekala Renzove gospodarske dvome, da se je takoj odločil za obrt in pritrdil. Odsla sta vkup in sklenili so pogodbo. Ko sta se nato nova gospodarja nastanila na svojem, Lucije, ki je tukaj niso prav nič pričakovali, ne le da ljudje niso kritizirali, temveč lahko rečemo, da jim ni bila nevešč, in Renzo je doznal, da je več nego eden vprašal: "Ali ste videli to lepo bodčko, ki je prišla sem?" Pristavek je umiljeval samostanik.

Pa tudi od neveščnosti v prejšnjem kraju mu je ostal koristen nauk. Poprej je bil malo liter v presojanju, rad se je spuščal v kritiziranje Zelay pa je opazil, da imajo besede drugačen učinek v ustih, drugačenega pa v ušesu, in se naučil poslušati malo v svoji notranjosti svoje besede, preden jih je izustil.

Podjetje je šlo čudovito. Spočetka se je nekoliko ustavljalo, ker je bilo med delavcev in radi odvajanja in visokih zahtev tistih maloštevilnih, ki so bili ostali. Objavili so se razglasji, ki so omejevali delavcem plače; s tako pomočjo so prišle stvari zopet v tek, ker so končno morale priti zopet v tek. Iz Benetk je došel še drug razglas, ki je bil malo bolj preudaren: za deset let oprostitev vseh stvarnih in osebnih bremen za tujece, ki bi se naselili v tej državi. Za naše ljudi je bilo to nova deveta dežela.

Pređen je minilo leto poroke, je prišel lep otrok na svet in kakor nalašč za Renza, da mu bo takoj dana prilika izpolniti ono svojo velkodušno obljubo, je bila deklica; lahko verjamete, da so ji dali ime Maria. Sčasoma jih je potem prišlo ne vem koliko še, tega in onega spola. To si je Neža dajala opraviti, ko jih je

prenašala sem in tja, drugega za drugim, imenujoč jih hudobneže in pritiskajoč jim na lica tako kropke poljube, da je koža ostajala nekaj časa bela pod njimi. Vsi so kazali dobra nagnjenja in Renzo je hotel, da se vsi naučijo brati in pisati, rekoč, naj se vsaj tudi oni okristijo s to lentano lopovščino, če že je na svetu.

Lepo ga je bilo poslušati, ko je pripovedoval svoje dogodivščine; na koncu je vedno poudarjal, koliko se je pri tem naučil za bodočnost, da se je vedel bolje ravnati. "Naučil sem sem," je pravil, "ne mešati se v nemire; naučil sem se, ne pridigati na trgu; naučil sem se, ne preveč dvigati komoleca; naučil sem se, ne držati z roko tolkača na vratih, če so v bližini ljudje z vročimi buticami.

Lucija pa ni bila zadovoljna s temi nauki; ne da bi jih same na sebi smatrala za krive, temveč takole nejasno se ji je zdela, da nekaj manjka. Ko je slišala ponavljati neprestano isto pesem in je vsakikrat o tem razmišljala, je rekla nekega dne svojemu moralistu: "In jaz, kaj mi-lite, da sem se jaz naučila? Jaz nisem sama šla iskat nesreč; one so poiskale mene. Če morda ne mislite reči," je dostavila s sladkim nasmehom, "da je bila moja neumnost ta, da sem vas imela rada in sem se z vami zaročila."

Renza je spravila s tem prvi hip v zadrego. Po dolgem razpravljanju in skupnem iskanju sta zaključila, da nesreče zares dostikrat pridejo radi tega, ker smo jih sami dali povod, a čisto jih tudi najbolj previdno in najbolj nedolžno vedenje ne more odvrniti; in nakar pridejo, bodisi po naši krivdi ali ne, jih zaupanje v Boga ostadi in napravi koristne za boljše življenje. Čeprav so ta zaključek našli ubogi ljudje, se nam je vendar zdel tako pravilen, da smo ga sklenili postaviti semkaj kot jedro vse zgodbe.

Če vam ta ni bila popolnoma nevešč, imejte zato radi tištega, ki jo je napisal, in nekoliko tudi onega, ki jo je popravil. Če se nama je pa posrečilo, da sva vas dolgočasila, verujete, da se to ni zgodilo nalašč.

KONEC

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA

Kdo bi ne hotel spoznati "Vinetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

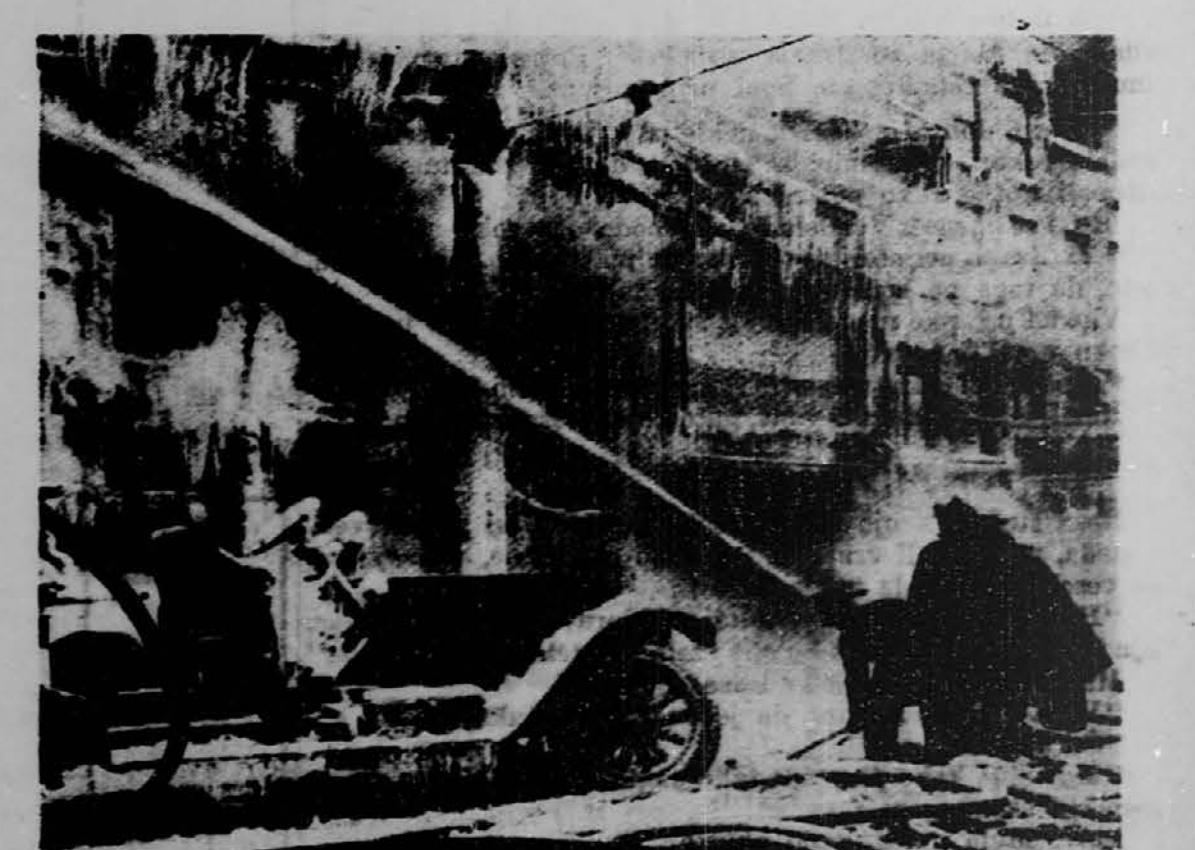
Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi sencii" pri "Oboževalcih Ognja", "Ob Vardarju"; kdo bi ne hotel čitati o znamenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"?

TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI!

- IZ BAGAADA V STAMBUL 4 knjige, s slikami, 627 strani. Cena 3.50
V GORAH BALKANA 4 knjige, s slikami, 576 strani. Cena 1.50
WINETOV 12 knjig, s slikami, 1753 strani. Cena 3.50
SATAN IN ISKARIOT 12 knjig, s slikami, 1704 strani. Cena 1.50

Naročite jih lahko pri: KNJIGARNI "Glas Naroda" 216 West 18th Street New York, N. Y.

BORBA Z OGNJEM V VELIKEM MRAZU

Ognjegasci v Pittsburghu so imeli dosti dela, p redno so omejili požar, ki je uničil veliko tovarno in napravil za stotisoč dolarjev škoda. Trideset ognjegascev je bilo pri gašenju poškodovanih.

Čim dovrši vatikanski državljani šolo, dobi sebi primerno službo, ki jih je mnogo na izbiro. Življenje državljanov "najsrečneje države na svetu" kakor je nazval vatikansko mesto M. P. Pettinati, ima pa tudi svoje serčne strani, kakor

vsaka stvar na svetu. Vatikanski državljani ne more nikamor brez posebnega dovoljenja in v gotovih primerih mora imeti dovoljenje celo če hoče v gledatišče. Toda to so samo osamljeni oblaki na jasnem nebu mirnega in srečnega življenja.

V letošnjem Koledarju je par lepih kratkih povesti, ki bodo zanimale ljubitelje leposlovja.

